

Sygn. akt III AUa 285/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maria Pietkun (spr.)
Sędziowie:	SSA Jarosław Błaszczak SSA Danuta Rychlik-Dobrowolska
Protokolant:	Marcin Guzik

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2014 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku B. K.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział Regionalny w K.

przy udziale zainteresowanego A. K. (1)

o ubezpieczenie społeczne

na skutek apelacji B. K.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

z dnia 3 grudnia 2013 r. sygn. akt IX U 1826/12

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu wyrokiem z dnia 3.12.2013 r. umorzył postępowanie w części dotyczącej podlegania wnioskodawczyni B. K. ubezpieczeniu społecznemu rolników : wypadkowo – chorobowo – macierzyńskiemu i emerytalno – rentowemu za okres od 1.02.2000 r. do 23.02.2000 r. i od 13.04.2000 r. do 23.05.2000 r. oraz oddalił odwołanie w pozostałej części.

Sąd Okręgowy Apelacyjny ustalił, że wnioskodawczyni B. K. urodziła się (...), od dnia 20.10.1997 r. wnioskodawczyni prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą w postaci sklepu , która to działalność opodatkowana była na

zasadach ogólnych, a od dnia 01.01.1998 r. zryczałtowanym podatkiem dochodowym. W dniu 11.02.2000 r. mąż wnioskodawczyni A. K. (1) złożył wniosek o objęcie go ubezpieczeniem społecznym rolników wskazując, iż od dnia 21.10.1999 r. prowadzi działalność rolniczą wspólnie z żoną tj. wnioskodawczynią. Nadmienił, iż wnioskodawczyni dodatkowo prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą. Decyzją z dnia 14.02.2000 r. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdziła, iż A. K. (1) podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników od dnia 21.10.1999 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych pismem z dnia 16.03.2000 r. poinformował, iż wnioskodawczyni z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w okresie od 01.01.1999 r. do 31.01.2000 r. oraz od 24.02.2000 r. do nadal podlegała obowiązkowi ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Jednocześnie podał, iż w okresie od 01.02.2000 r. do 23.02.2000 r. wnioskodawczyni została wyrejestrowana z ubezpieczenia społecznego.

W dniu 11.08.2000 r. A. K. (1) złożył wniosek o objęcie wnioskodawczyni ubezpieczeniem społecznym rolników.

Decyzją z dnia 10.10.2000 r. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ustaliła, iż wnioskodawczyni w okresie od 01.02.2000 r. do 23.02.2000 r., od 13.04.2000 r. do 23.05.2000 r. i od 20.06.2000 r. podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników. W dniu 31.05.2012 r. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego powzięła wiadomość iż wnioskodawczyni nie zaprzestała wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej. Wnioskodawczyni złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych dokument wyrejestrowujący płatnika składek (ZUS ZWPA) od dnia 20.06.2000 r. wskazując na zaprzestanie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Decyzją z dnia 30.07.2012 r. strona pozwana stwierdziła ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego, macierzyńskiego wnioskodawczyni od 01.02.2000 r. do 23.02.2000 r., od 13.04.2000 r. do 23.05.2000 r. i od 20.06.2000 r. oraz ubezpieczenia emerytalno - rentowego od 01.02.2000 r. do 23.02.2000 r., od 13.04.2000 r. do 23.05.2000 r. i od 20.06.2000 r. Kolejną decyzją z dnia 25.09.2012 r. organ rentowy zmienił decyzję z dnia 30.07.2012 r. w części tj. odnośnie pkt. 1 i 2 ppkt. 1 i 2 w ten sposób, że Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego uznała, iż wnioskodawczyni podlega ubezpieczeniu wypadkowego – chorobowo – macierzyńskiemu w okresach od 01.02.2000 r. do 23.02.2000 r. i od 13.04.2000 r. do 23.05.2000 r.

Świadkowie w osobie S. C. i I. M. zeznali, iż wnioskodawczyni przez okres roku opłacała składki na ZUS i KRUS . Nadto podali, iż stale świadczyła pracę w gospodarstwie rolnym męża, bowiem prowadzenie sklepu stanowiło tylko dodatkowe źródło utrzymania.

Przy tak poczynionych ustaleniach Sąd Okręgowy przyjął, że w zakresie w którym organ rentowy uwzględnił żądanie strony w decyzji z dnia 25.09.2012 r. postępowanie podlegało umorzeniu na podstawie art. 477¹³ kpc, a w pozostałym zakresie odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego bezspornie wynika, iż wnioskodawczyni od dnia 20.10.1997 r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą w postaci sklepu, która opodatkowana była na zasadach ogólnych, a od dnia 01.01.1998 r. zryczałtowanym podatkiem dochodowym.

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego rozpatrując wniosek A. K. (1) z dnia 11.02.2000 r. rozstrzygnęła jedynie o spełnianiu warunków do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przez A. K. (2), co skutkowało wydaniem decyzji z dnia 14.02.2000 r. Wnioskodawczyni nie została wówczas objęta ubezpieczeniem społecznym rolników , bowiem w tym czasie, jak bezspornie ustalono, podlegała ona ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

A. K. (1) wniosek o objęcie wnioskodawczyni ubezpieczeniem społecznym rolników złożył dopiero w dniu 11.08.2000 r.

W przedmiotowej sprawie spornym pozostawał okres podlegania przez wnioskodawczynię ubezpieczeniu społecznemu rolników od dnia 20.06.2000 r.

Mając na uwadze powyższe ustalenia oraz treść powołanego art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 02.04.2004 r., wnioskodawczyni nigdy nie spełniała warunków do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przy jednoczesnym wykonywaniu pozarolniczej działalności gospodarczej określonych w/w artykule, ponieważ nie podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy przez okres co najmniej 1 roku przed rozpoczęciem wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej. Krótkie okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od 01.02.2000 r. do 23.03.2000 r. i od 13.04.2000 r. do 13.04.2000 r. do 23.05.2000 r. nie były wystarczające do ustalenia, iż wnioskodawczyni spełnia ustawowe przesłanki do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od dnia 20.06.2000 r. przy jednoczesnym prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej.

Bez znaczenia w niniejszej sprawie są zeznania świadków, którzy wskazali, iż wnioskodawczyni prowadząc pozarolniczą działalność gospodarczą jednocześnie pracowała na roli i prowadziła razem z mężem gospodarstwo rolne. Okoliczność ta nie ma bowiem wpływu na ustalenie podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w świetle dyspozycji art. 5 a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników podobnie jak okoliczność, iż wnioskodawczyni jednocześnie opłaca składki na rzecz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego jak i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, bowiem prowadzenie przez wnioskodawczynię pozarolniczej działalności gospodarczej stanowi samodzielny tytuł do podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu.

Sąd Okręgowy w pozostałym zakresie oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku złożyła wnioskodawczyni zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że mąż wnioskodawczyni ani ona nie informowali organu rentowego o prowadzeniu działalności gospodarczej, pomimo tego że w lutym 2000 r. zainteresowany wskazał, że wnioskodawczyni prowadzi taką działalność, nieprzerwanie od 1997 r., organ rentowy nie wzywał do weryfikacji tego oświadczenia, skarżąca ustnie miała nadto informować pracowników KRUS o prowadzonej działalności, a urzędnicy wskazywali iż wystarczy oświadczenie męża, postępowania więc zgodnie ze wskazówkami pracowników strony pozwanej. Naprowadza, że na skutek zaniedbań pracowników organu rentowego, nie posiadał on wiedzy o prowadzeniu tejże działalności.

Wnioskodawczyni wnosiła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania.

Sąd Apelacyjny dodatkowo ustalił w toku postępowania apelacyjnego.

Wnioskodawczyni jako domownik została zgłoszona do rolniczego ubezpieczenia społecznego w dniu 11.08.2000 r. W tej dacie wypełniła wniosek o objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników, w którym złożyła oświadczenie, iż nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu, wniosek podpisała własnoręcznie wnioskodawczyni i jej małżonek, nadto w druku zgłoszenia do ubezpieczenia mąż wnioskodawczyni ponownie w dacie 11.08.2000 r. poświadczył, iż nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu.

(dowód: akta wnioskodawczyni z KRUS O/R we W.).

Sąd Apelacyjny zważył.

Apelacja wnioskodawczyni nie zasługuje na uwzględnienie, podniesione w niej zarzuty są chybione.

Zaskarżoną decyzją organ rentowy wyłączył wnioskodawczynię z ubezpieczenia społecznego rolników, przy uwzględnieniu zmiany dokonanej decyzją z dnia 25.09.2012 r., od 20 czerwca 2000 r. wnioskodawczyni została zgłoszona do przedmiotowego ubezpieczenia jako domownik w sierpniu 2000 r. w świetle powyższych ustaleń Sądu Apelacyjnego jednoznacznie wynika, że mąż wnioskodawczyni zgłaszając ją do ubezpieczenia społecznego rolników w dniu 11.08.2000 r. w formularzu zgłoszeniowym jednoznacznie wskazał, że nie podlega ona innemu ubezpieczeniu społecznemu. W tej sytuacji zasadnie organ rentowy objął wnioskodawczynię rolniczym ubezpieczeniem społecznym jako domownika z okoliczności sprawy wynika jednoznacznie, że w rzeczywistości wnioskodawczyni od 1997 r. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą, a o tym fakcie organ rentowy dowiedział się z chwila dokonania

wpisu do Centralnej Ewidencji Informacji o Działalności Gospodarczej. Wiadomość o powyższym fakcie wpłynęła do organu rentowego w maju 2012r. Z niewadliwych ustaleń Sądu Okręgowego wynika wyraźnie, iż z dniem 20.06.2000 r. wnioskodawczyni złożyła w ZUS dokument wyrejestrowujący ją jako płatnika składek z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, ze wskazaniem przyczyny jako zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej. Strona pozwana w wyniku przeprowadzonych czynności wyjaśniających ustaliła, że powyższej deklaracji nie towarzyszyło faktyczne zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej, wnioskodawczyni przyznała, że tę działalność prowadziła, nie wyrejestrowała jej też z Urzędu Skarbowego.

W tych okolicznościach w sytuacji wnioskodawczyni doszło do zbiegu dwóch tytułów podlegania ubezpieczeniom społecznym: rolniczemu i z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Zgodnie z przepisem art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. tj. 2009/205/1585 ze zm.) ten ostatni tytuł podlegania ubezpieczeniom społecznym korzysta z pierwszeństwa w stosunku do rolniczego ubezpieczenia społecznego. Wyjątki od tej zasady są przewidziane w art. 5 a ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. tj. 2008/50/291 ze zm.). Mając na względzie fakt, że wnioskodawczyni została zgłoszona do ubezpieczenia rolniczego w sierpniu 2000 r., oczywistym jest iż należy uwzględnić treść tego przepisu w brzmieniu wówczas obowiązującym, tak też oceniał to organ rentowy, powołanie jednolitego tekstu ustawy, nie zmienia faktu, że uprawnienia wnioskodawczyni były trafnie oceniane według aktualnego wówczas stanu prawnego. To tylko wnioskodawczyni w toku procesu usiłowała nieskutecznie przypisać stronie pozwanej błędą ocenę prawną. Wnioskodawczyni w toku procesu naprowadzając, iż instytucja art. 5a ustawy rolniczej winna mieć do niej zastosowanie, całkowicie pomija jednoznaczna treść tego przepisu i fakt, że nie spełnia przewidzianych tam przesłanek. Zgodnie z przepisem art. 5a w/w ustawy z dnia 20.12.1990 r. w brzmieniu obowiązującym w dacie zgłoszenia wnioskodawczyni do ubezpieczenia społecznego rolników rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy, nieprzerwanie co najmniej 1 rok, podejmuje pozarolniczą działalność gospodarczą nie będąc pracownikiem i nie pozostając w stosunku służbowym, podlega nadal temu ubezpieczeniu. Wnioskodawczyni zdaje się nie zauważać podstawowego warunku, a mianowicie wymaganej przez ten przepis kolejności zdarzeń. Uprzednie winno być podleganie w pełnym zakresie przez okres co najmniej roku ubezpieczeniu społecznemu rolników, a następnie wymagane jest podjęcie prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. W przypadku wnioskodawczyni kolejność była odwrotna, bowiem rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej przed powstaniem tytułu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

W świetle powyższego twierdzenia wnioskodawczyni o spełnieniu warunków podlegania ubezpieczeniu rolniczemu są całkowicie chybione. Wnioskodawczyni zdaje się nie zauważać, że w świetle powołanych przepisów decyduje o podleganiu danemu systemowi ubezpieczeń społecznych istnienie rzeczywistego tytułu podlegania danym ubezpieczeniom, wola strony, czy manipulacja oświadczeniami woli składanymi wobec organów rentowych, wobec następczego wykazania ich nieprawdziwości są bezprzedmiotowe. Oceny powyższej nie zmieniają zaferowane przez stronę dowody w postaci zeznań świadków, co do pracy wnioskodawczyni w gospodarstwie rolnym, skoro i tak uprzednio istniał tytuł ubezpieczenia w ZUS.

Zarówno wnioskodawczyni jak i jej małżonek w dacie zgłoszenia jej do rolniczego ubezpieczenia społecznego złożyli oświadczenia woli, które odpowiadały w ich pojęciu ich własnym interesom. We wniosku o objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników z dnia 11.08.2000 r. stwierdziła, że nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu, miało to dotyczyć druku wyrejestrowującego z ZUS od 20.06.2000 r. wnioskodawczyni pominęła fakt, że wola strony nie wyłącza skutków następujących z mocy ustawy, zwłaszcza kiedy nadal prowadziła działalność gospodarczą. Z okoliczności sprawy wynika, że wnioskodawczyni w zależności od okoliczności składała korzystne dla siebie w określonej dacie oświadczenia woli w danym organie rentowym. Rzeczywiste istnienie dwóch tytułów podlegania ubezpieczeniom społecznym w ZUS i u strony pozwanej zostało dopiero wyjaśnione w maju 2012 r.

W tych okolicznościach zarzuty apelacji również wybitnie wybiórczo skupiają się tylko na oświadczeniu woli zainteresowanego z lutego 2000 r., iż wnioskodawczyni prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą. Na tym tle skarżąca usiłuje przypisać bliżej nieokreślonym pracownikom KRUS zaniedbanie, podobnie jak równie dowolne i niczym nie uzasadnione są twierdzenia powódki o rzekomych informacjach i wnioskach składanych ustnie do strony

pozwanej. Twierdzenia i zarzuty te są podnoszone bezkrytycznie i uwarunkowane jedynie interesem procesowym strony. Wnioskodawczynie całkowicie pomija fakt własnego oświadczenia z 11.08.2000 r., już po oświadczeniu złożonym w ZUS w czerwcu 2000 r., że nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu, podpisanemu własnoręcznie, a wniosek ten podpisał też zainteresowany, a po raz wtóry potwierdził te informacje na druku zgłoszenia do ubezpieczenia z tej samej daty.

Zarzuty apelacji w świetle powyższego co najmniej mogą budzić zdziwienie, jawią się jako naiwne skoro pozostają w oczywistej sprzeczności z dokumentami i to złożonymi przez wnioskodawczynię i zainteresowanego, bezkrytycznie pomijają dokumentację dotyczącą zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego rolników wnioskodawczynie, a skupiają się tylko na zdarzeniach wcześniejszych dotyczących zainteresowanego, bazując bezpodstawnie tylko na wybiórczo powołanych dokumentach, co wskazuje iż wnioskodawczynie zdaje się nie znać akt własnej sprawy. Nadto twierdzenia apelacji odnoszące się do informacji bliżej nieokreślonych urzędników pozwanej są całkowicie dowolne, gołosłowne i podniesione na poparcie, jak wyżej wskazano wybitnie fragmentarycznych twierdzeń strony, w braku dowodów merytorycznych, które podważyłyby zasadność spornej decyzji. Wnioskodawczynie na własne ryzyko dokonała własnej oceny przepisów, iż opłacanie składek przez rok w ZUS i KRUS zapewni jej wybór ubezpieczenia w rozumieniu art. 5a ustawy rolniczej. Temu skutkowi podporządkowała złożone w ZUS oświadczenie o wyrejestrowaniu z powodu zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej, mimo że tę działalność nadal prowadziła.

Z tych motywów zarzuty apelacji są bezzasadne skoro sprowadzają się wyłącznie do wybiórczej oceny istnienia tytułów podlegania ubezpieczeniom społecznym i pomijają fakty, które były podstawą wydania spornej decyzji. Mając powyższe na względzie są Apelacyjny oddalił apelację wnioskodawczynie jako całkowicie bezzasadna na podstawie art. 385 kpc.

R.S.